

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส ที่มีต่อการลดความเครียดในญาติผู้ป่วยโรคจิตเภท

สมมติฐานของการวิจัย

1. ญาติของผู้ป่วยโรคจิตเภท ที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีคะแนนความเครียดหลังการเข้าร่วมกลุ่ม ต่ำกว่าก่อนการเข้าร่วมกลุ่ม
2. ญาติของผู้ป่วยโรคจิตเภท ที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีคะแนนความเครียดหลังการเข้าร่วมกลุ่ม ต่ำกว่าญาติของผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นญาติของผู้ป่วยโรคจิตเภท ที่มาเยี่ยมผู้ป่วยที่กำลังพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสมเด็จพระยา หรือ ที่พาผู้ป่วยมารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล ซึ่งมีคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจความเครียดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสูงกว่าคะแนนในตำแหน่ง เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 75 (47.75 คะแนนจากคะแนนเต็ม 90 คะแนน) และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 15 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 7 คน กลุ่มควบคุม 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจความเครียดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 30 ข้อ
2. แบบประเมินผลการเข้ากลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบประเมินผลการเข้ากลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยาของ ไลเบอร์แมน ยาโลม และไมล์ส (Lieberman, Yalom and Miles 1973) ที่ อุกุล สาธิตะกรได้แปลไว้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อผู้นำกลุ่ม มีลักษณะเป็นมาตราชี้แมนติค ดิฟเฟอเรนเชียล ของออสกูด (Osgood's Semantic Differential) มี 7 ระดับ
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินสิ่งที่สมาชิกได้จากกลุ่ม แบ่งเป็น 2 ส่วน
 - ส่วนแรก มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่ถามเพื่อให้สมาชิกตอบว่าเขาได้ประโยชน์จากการเข้ากลุ่มอย่างไร และอะไรทำให้รู้สึกเช่นนั้น
 - ส่วนหลัง มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต(The Likert Type Scale) มี 7 ระดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยดำเนินการวัดความเครียดในญาติผู้ป่วยโรคจิตเภท ที่มาเยี่ยมผู้ป่วยที่กำลังพักรักษาตัวในตึกผู้ป่วยพิเศษและตึกสามัญ ทั้งหญิงและชาย โรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา หรือที่ผู้ป่วยมารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล โดยใช้แบบสำรวจความเครียดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง ช่วงนี้ใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์
2. ถามความสมัครใจจากญาติผู้ป่วยโรคจิตเภท ที่มีคะแนนความเครียดสูงกว่าคะแนนในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 (47.75 คะแนนจากคะแนนเต็ม 90 คะแนน) เพื่อหาอาสาสมัครเข้ารับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง และอาสาสมัครที่มาให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ในตอนท้ายของการวิจัย เป็นกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยได้สนทนาเชิญชวนให้มาร่วมกลุ่ม และได้ให้รายละเอียดของลักษณะและวัตถุประสงค์ของกลุ่ม วัน เวลา สถานที่ในการประชุมกลุ่ม และ

ประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่ม ปรากฏว่าได้กลุ่มทดลอง 7 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

3. สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัคร

ระยะทดลอง

1. ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส แก่กลุ่มทดลอง โดยจัดขึ้น สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละประมาณ 3 ชั่วโมง เวลา 9.30-12.30 น. ต่อเนื่องกัน 8 ครั้ง ที่ ห้องประชุมตึกราชพฤกษ์ชั้นล่าง โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ระหว่างวันอาทิตย์ที่ 10 มกราคม 2536 ถึงวันที่ 7 มีนาคม 2536 รวมเวลาของการดำเนินกลุ่มเป็นจำนวน 24 ชั่วโมง
2. ในการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์สครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อลดความเครียดของญาติผู้ป่วยโรคจิตเภท โดยผู้วิจัย เป็นผู้นำกลุ่มที่มีบทบาทในการเอื้ออำนวย ให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างญาติผู้ป่วย อันเป็นพื้นฐานของกระบวนการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่การเปิดเผยถึงปัญหาของสมาชิก และมีความพยายามที่จะค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ หรืออาจจะต้องทำใจเพื่อที่จะยอมรับกับปัญหานั้น ๆ
3. ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสำรวจความเครียดทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมกลุ่ม และ เฉพาะกลุ่มทดลองตอบแบบประเมินผลการเข้าร่วมกลุ่ม
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจความเครียดของ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มาให้ ค่ะแนตามที่กำหนดไว้ คัดคะแนรวม โดยการรวมคะแนจากทุกข้อของผู้ตอบแบบวัดเข้าด้วยกัน เป็นคะแนความเครียดของผู้ตอบแต่ละคน
5. นำคะแนของผู้ตอบใน กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเครียดภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการเข้าร่วมกลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยา โดยใช้ค่าสถิติ t-test (t-dependent)
2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเครียดระหว่างกลุ่ม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติ t-test (t-independent)

ผลการวิจัย

1. ญาติผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ได้รับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนจากแบบสำรวจความเครียดหลังการเข้าร่วมกลุ่ม ต่ำกว่าก่อนการเข้าร่วมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ญาติผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ได้รับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม หลังการเข้าร่วมกลุ่ม มีคะแนนความเครียด ต่ำกว่าญาติผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส ช่วยลดความเครียดในญาติผู้ป่วยโรคจิตเภทได้จริง จึงน่าที่จะมีการนำการศึกษาเชิงจิตวิทยา แบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส ไปทดลองใช้กับญาติผู้ป่วยโรคจิตเภท ตามสถานบำบัดต่าง ๆ ภายในประเทศ
2. ในการวัดผลของการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวโรเจอร์ส ที่มีต่อการลดความเครียดในญาติผู้ป่วยโรคจิตเภทในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวัดผลทันทีภายหลังการเข้าร่วมกลุ่มครั้งสุดท้าย ยังไม่มีการติดตามผลในระยะต่อมา จึงขอเสนอสำหรับผู้ที่ทำการวิจัยต่อไปว่าควรมีการติดตามผลของการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มในระยะต่อ ๆ มา เพื่อศึกษาถึงความคงอยู่ของผลของกลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยาในระยะยาว

3. ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้วิจัยอยากเสนอแนะว่า น่าจะได้มีการนำเอากลุ่ม การปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามแนวโรเจอร์ส ไปทดลองใช้กับผู้ป่วย ที่มีความเครียดอย่างต่อเนื่อง ยาวนาน

4. การสนทนากันในกลุ่ม แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่มด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอสำหรับผู้วิจัยต่อ ๆ ไปว่า น่าจะลองกำหนด โดยเฉพาะในเรื่องของระดับการศึกษา เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย